

DEÁK FERENC
MAGYAR NYELVI ÉS SZÖVEGÉRTÉSI
VERSENY
7.évfolyam
2018. november 15.

KÓDSZÁM:

*„Se az interjút nem szeretem, se a nyilvános szereplést.
A reklámtól valósággal irtózom. Feltűnés nélkül,
titokban szeretnék világhírű lenni.”*

Tanár úr kérem

zenés játék, 2 felvonás, 2018.

*Mi ez, mi ez, miez, ez a rettentő
csemetés? Tűz van? Ezek nyilván
tűzoltók...szólni kellene az Erzsinek, hogy
oltsa el a lámpát, biztosan meggyulladt a
kredenc...Dehogy... hiszen ez a vekker...
A vekker csönget...De hiszen akkor fél hét
van már ... fél kellene kelni.*

Ismerős gondolatok, ugye? Reggel hét,
óracsőrgés, álom és ébrenlét határán...
Ki ne ébredt volna életében legalább
egyszer azzal a vággyal, hogy bár a
reggeli sűrű ködben tényleg eltűnt volna
az iskola, és ha nem is örökre, de legalább
a mai napon ne kellene betenni oda a
lábunkat.

Ki ne emlékezne a tanár komótos
naplólapozgatása közben átélt rettegetésre
vagy a megkönnyebbülésre, miután a
tanár ma az osztály jó tanulója hívta ki
felelni, vagy a padosorok között bujkáló
gurgulázó nevetésre, miközben
osztálytársunk az óra alatt a kukában
rejtőzik.

A Tanár úr kérem megszólítja a mostani iskolásokat és az öregdiákokat is, Karinthy Frigyes saját szavaival élve: *“Nem látom olyan keservesnek és fárasztónak és nyomasztónak; hanem figyelni fogom benne mindazt, ami benne kedély és humor és emlék és szép fiatalság”*

port.hu

KARINTHY FRIGYES

(1887-1938)

Egész irodalmunkban ő a leghíresebb, legnépszerűbb, a legtöbbször olvasott, idézett, emlegetett humorista - holott tulajdonképpen filozófus volt. Egy izgatott, minden iránt érdeklődő filozófus, a XVIII. század felvilágosodásának legkövetkezetesebb és legtudatosabb utóda, a század tudományos igényű humanizmusának képviselője, aki bölcséleti életművet nem hagyott maga után, hanem kitűnő regényekben, gyönyörű novellákban, de nemegyszer mulatságos humoreszkekben fejezte ki különféle nézeteit és életfilozófiáját. A kor talán legeredetibb, legmeglepőbb témavilágú regényírója és novellistája, aki legszebb szépirodalmi műveit versekben írta meg. Egy nagy költő, a Nyugat nagyjaival egyenrangú költő, aki egész életében mindössze két vékonyka kötet költeményt írt, de annál több versparódiával jellemezte író társait és az irodalomtörténetet. Ennyi talán elegendő is ahhoz, hogy tudomásul vegyük Karinthy Frigyes szabálytalan lángelméjét. (...)

Egyetemista korában már benne él az irodalmi életben. Kosztolányi Dezső és Füst Milán ez időtől fogva mindvégig a legjobb barátja. A magyar felvilágosodás forradalmi hagyományait idéző nagy költemény, a Martinovics már ebben a korszakban keletkezik. Húszéves korára ugyanolyan érett költő, mint barátai, de még sokáig nem jelentkezik verseivel. Egyelőre újságíró lesz... és az is marad mindhaláláig. De készül már diákkori emlékeinek kitűnő novella- és karcolatgyűjteménye, a Tanár úr kérem. De lassan készül. Előbb egy sajátos műfajjal jelentkeznek: az irodalmi paródiával. Az Így írtok ti egy csapásra híressé teszi. Ezekben a parodizált versekben és prózában találó kritikát mond az egyes költők és írók stílusáról, módszereiről. Egyszerre satírák és műelemzések, az életművek jellemzése nagy mulatságosan. És a végzetévé válik ez a siker. Az olvasók kezdettől fogva elsősorban mint irodalmi parodizálót veszik tudomásul Karinthyt, holott ő maga ezt a műfajt csak nagyon mellékesnek tartotta munkásságában, noha az igények folytán mindhaláláig folytatta. Később már irodalmi kitüntetésnek számít, ha Karinthy valakit kiparodizál. (...)

Nemegyszer Swift utódeként (akihez humorának igen sok köze van) maga is Gulliver-regényeket ír, folytatván a halhatatlan utazó kalandjait. Így jut el Gulliver a Faramidóban a tudatra ébredt gépek országába, a Capilláriában pedig az uralomra jutott nők világába. Utolsó regényében, a Mennyei riportban dantei utazást képzel el a túlvilág tájain. Humor és bölcsélet, emberségigény és lélektan kavargog ebben a látomásban. De novelláinak sok kötetet kitevő kavargása még sokoldalúbban mutatja képzeletének véghetetlen változatait.

Érdekes módon a lírai költő újra csak a végső években jelentkezett, holott az volt kezdettől fogva. A Nem mondhatom el senkinek című kötet 1930-ban jelent meg, az Üzenet a palackban pedig halála évében (1938). Ha csak ezt a két vékonyka könyvet írta volna, helye ekkor is a Nyugat költőinek első sorában maradna. Még formaművészként sem áll a nagy bravúrosok mögött. (...)

Mindmáig ő a legtöbbet olvasott magyar írók egyike.

(A magyar irodalom arcképcsarnoka, mek.oszk.hu)

Szövegértési feladatok (40 pont)

1. Kitől származik a plakát fölött látható mottó? Állításodat - a szövegek ismeretében - 2 érvel támaszd alá!

A szerző neve:

1. érv:

2. érv:

2.Hogyan értelmezhető a mottó utolsó mondata, milyen viszonyban állnak egymással az állítás egyes elemei? Fejtsd ki véleményedet 2-3 összefüggő mondatban!

.....
.....
.....
.....

3	
----------	--

3.Kik a célközönségei a Tanár úr kérem c. előadásának? Indokold meg, miért!

célközönség:

indok:

célközönség:

indok:

4	
----------	--

4.Töltsd ki a táblázathiányzó rubrikáit a szerzőről írt összefoglaló szöveg alapján!

műfaji/formai/szerkesztési besorolás	cím
vers	
	Tanár úr kérem
irodalmi paródia	
	Mennyei riport
verseskötet (2)	

6	
----------	--

5.Magyarázd meg a szöveg alapján a következő szavakat, kifejezéseket!

zenés játék:

életfilozófia:

bravúr:

lángelme:

érett költő:

Nyugat:

vékonyka kötet:

benne él az irodalmi életben:

8	
----------	--

Helyesírási feladatok (40 pont)

1. Keresd ki a szerzőt bemutató szövegből a „k” betűvel kezdődő személyneveket, és állítsd betűrendbe a következő szerzőkkel együtt: Kazinczy Ferenc, Kaffka Margit, Karinthy Ferenc, Kassák Lajos

1., 2., 3.,
4., 5., 6.

3	
----------	--

2. Nézd meg a színház programajánlóját újra, és válaszolj a kérdésekre!

1. Mire utal a dőlt betűs írásmód a cím alatt?
2. Található a dőlt betűs részben helyesírási hiba. Írd le a hibás alakot, és magyarázd meg, mi lehet a célja?
3. A helyesírás szabályai szerint hogyan kellene írni a mű címét?

5	
----------	--

3. Hogyan kellene írni azokat a tulajdonneveket, illetve a belőlük képzett mellékneveket, ha Karinthy Frigyes lenne a névadójuk? Töltsd ki a táblázatot!

a Karinthy Frigyes névhez kapcsolandó köznévi	a keletkezett tulajdonnév	a tulajdonnévből képzett melléknév (-i/ -s/-beli képzővel)
gimnázium		
utca		
híd		
díj		
étterem		
(csak a vezetéknevhez kapcsolódó) család		
novella		

14	
-----------	--

4. Húzd át a táblázatban szereplő 6 hibás szóalakot!

észszerű	legkisebb	május 1-én	május 1-jén	időjárásjelentés	Anettal
mammut	Swifttel	ímélcím	nyitvatartás	ahhoz	BÚÉK
összevissza ír	karinthys	rovarirtó	Füst Milán-i	árboc	lámpabura

18	
-----------	--

40	
-----------	--

Összpontszám:

80	
-----------	--

Készítette: Berényi Éva